

Številka: 4020-2/2020-29

Datum: 2. 6. 2020

OKROŽNICA JAVNIM DRUŽBAM

Spoštovani,

Agencija za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju Agencija) vam predvsem v povezavi z razmerami nastalimi zaradi epidemije povezane s COVID-19 v nadaljevanju te okrožnice posreduje nekatere napotke in priporočila, za katere ocenjujemo, da jih je potrebno ali primerno upoštevati v okviru korporativnega poročanja javnih družb. Vsi napotki morda ne zadevajo vsako javno družbo, zato naj javna družba sama presodi, kateri del okrožnice je pomemben tudi za njene obveznosti poročanja.

Epidemija COVID-19 je na organiziranih trgih vrednostnih papirjev povzročila precejšnje pretese, prav tako je v tem trenutku tudi prihodnost precej negotova. Dejstvo je, da trenutne razmere od različnih deležnikov trga vrednostnih papirjev zahtevajo sprejem odločitev, ki bodo le kot skupek dobro pretehtanih korakov prispevali k temu, da trgi, skupaj z njihovimi udeleženci (npr. javnimi družbami na eni ter vlagatelji na drugi strani), ne bodo utrpeli prevelikih izgub, pa naj je govora o finančni plati le teh za posamezne družbe ali vlagatelje, ali pa o izgubi zaupanja v trge, s čimer izgublja celotno gospodarstvo oziroma država. Zato v Agenciji pozivamo javne družbe, da v okviru svojih aktivnosti skrbno pretehtajo različne vidike svojih ukrepov ter ravnajo kar se da preudarno in transparentno.

I. ELEKTRONSKE SKUPŠČINE

V obdobju epidemije COVID-19 se je izvedba skupščin zaradi prepovedanega združevanja ljudi izkazala kot resen problem. V obdobju omenjene prepovedi so bile tako izvedbe skupščin praktično prepovedane, razen v primeru tistih družb, ki so jo lahko skladno s svojimi statutarnimi določili izvedle na daljavo. Agencija je preverila statute javnih družb in ugotovila, da ima zgolj 5 od 37 javnih družb v svojih statutih predvideno možnost izvedbe skupščine s pomočjo elektronskih sredstev brez fizične prisotnosti delničarjev (v nadaljevanju elektronske skupščine).

S tem namenom v Agenciji javne družbe opozarjamo na določbe [Zakona o gospodarskih družbah](#) (v nadaljevanju ZGD-1) o možnostih izvedb elektronskih skupščin, ki lahko prispevajo k temu, da se fizične stike delničarjev za potrebe izvedbe skupščin v izrednih (podobnih) situacijah, bistveno omeji oz. prepreči. Možnost izvedbe elektronskih skupščin seveda ni primerna zgolj za obdobja kriznih razmer, pač pa tudi sicer, saj pomeni možnost sodelovanja delničarjev na skupščinah družb tudi na daljavo. V dobi digitalizacije se lahko pričakuje, da se bodo družbe takšnega načina dela posluževale vedno pogosteje.

Določba 10. alineje prvega odstavka 296. člena ZGD-1 določa, da mora sklic skupščine vsebovati navedbo postopka za uresničevanje glasovalne pravice z elektronskimi sredstvi, če

ga družba omogoča v skladu s četrtem odstavkom 297. člena tega zakona. Slednji člen pa določa, da **statut** družbe lahko določi, da se delničarji smejo udeležiti skupščine ali glasujejo pred skupščino ali na njej **s pomočjo elektronskih sredstev brez fizične prisotnosti**. Postopek udeležbe ali glasovanja mora urejati statut družbe. Ta mora med drugim urediti udeležbo in glasovanje na skupščini v odvisnosti od zahtev in omejitev, ki so potrebne za ugotavljanje identitete delničarjev ter varnega elektronskega komuniciranja, in sicer do te mere, da so zahteve in omejitve sorazmerne za uresničitev tega cilja. V Agenciji še dodajamo, da zakonodaja omogoča tudi glasovanje na podlagi pooblastil, ki prav tako zmanjšuje stike med delničarji.

Priporočamo, da javne družbe razmislijo o tem, da bi v svojih statutih predvidele tudi možnost izvedb skupščin z uporabo elektronskih sredstev, in sicer predvsem v obdobju, ko bo skupščine s fizično prisotnostjo mogoče izvesti, saj je za to potrebno predhodno pridobiti ustrezno soglasje svojih delničarjev za spremembo statuta družbe. V Agenciji sicer nismo seznanjeni s tem, kakšne so trenutne možnosti izvedbe le teh na elektronski način glede na trenutno ponudbo tovrstnih (IT) storitev v Republiki Sloveniji. Kljub temu pa ocenjujemo, da bodo zelo verjetno tudi sedanje izkušnje na tem področju iz obdobja epidemije COVID-19 pospešile razvoj oz. ponudbo le teh, s čimer bodo v prihodnje morda možnosti za izvedbe elektronskih skupščin v Republiki Sloveniji postale bolj verjetne in bolj dostopne.

II. POLLETNA POROČILA

V skladu s 136. členom [Zakona o trgu finančnih instrumentov](#) (v nadaljevanju ZTFI-1) mora javna družba objaviti svoje polletno poročilo za prvih šest mesecev poslovnega leta takoj, ko je to mogoče, in ne pozneje kot v treh mesecih po koncu tega obdobja.

Polletno poročilo vsebuje povzetek računovodskega poročila, vmesno poslovno poročilo ter izjavo članov posloводства in drugih oseb javne družbe, ki so odgovorni za sestavo polletnega poročila in katerih imena in položaj v javni družbi so jasno razkriti, da je po njihovem najboljšem vedenju: a) povzetek računovodskega poročila sestavljen v skladu z ustreznim okvirom računovodskega poročanja ter da je resničen in pošten prikaz sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe in morebitnih drugih družb, vključenih v konsolidacijo kot celote in b) v vmesno poslovno poročilo vključen pošten prikaz informacij iz petega in šestega odstavka 137. člena ZTFI-1.

Vmesno poslovno poročilo mora vsebovati vsaj opis vseh pomembnejših poslovnih dogodkov, ki so nastopili v prvih šestih mesecih po koncu prejšnjega poslovnega leta, in njihovega vpliva na povzetek računovodskega poročila, vključno z opisom bistvenih vrst tveganj in negotovosti v zvezi s preostalimi šestimi meseci tekočega poslovnega leta¹.

Če je javna družba po 56. členu [ZGD-1](#) oziroma po 1. točki drugega odstavka 133. člena ZTFI-1 zavezana h konsolidaciji, se povzetek računovodskega poročila sestavi v skladu z ustreznim mednarodnim računovodskim standardom o vmesnem finančnem poročanju², sprejetem po postopku iz 6. člena [uredbe 1606/2002/ES](#).

Polletna finančna poročila za leto 2020 bodo za večino izdajateljev načeloma prva objavljena finančna poročila v letu 2020, ki bodo v pomembnem delu vsebovala informacije glede vplivov oz. posledic povezanih z izbruhom koronavirusa. Pri pripravi polletnih finančnih poročil je zato pomembno zagotoviti ustrezno transparentnost v zvezi z učinki izbruha epidemije COVID-19.

¹ Oziroma navedbo, da navedenih pomembnejših poslovnih dogodkov ali bistvenih vrst tveganj in negotovosti ni

² Mednarodni računovodski standard 34 – Medletno računovodsko poročanje (v nadaljevanju MRS 34)

Izbruh epidemije COVID-19 je podjetja izpostavil pomembnim izzivom pri vsakodnevnem poslovanju in predvsem visoki stopnji negotovosti v zvezi z nadaljnjim razvojem pandemije in povezanimi učinki na gospodarske in finančne sisteme, tako na evropski kot na svetovni ravni.

Glede na okoliščine je zato pomembno, da se v polletnih računovodskih in polletnih poslovnih poročilih zagotovi informacije, ki bodo uporabnikom finančnih poročil ustrezno odražale trenutni in pričakovani učinek izbruha epidemije COVID-19. Pomembno je zagotoviti informacije o ključnih tveganjih in negotovostih, katerim so izdajatelji izpostavljeni.

Izdajatelje opozarjamo na javno obvestilo organa ESMA *Implications of the COVID-19 outbreak on the half-yearly financial reports*, ki je bilo po doseženem soglasju držav članic EU objavljeno 20. 5. 2020 (ESMA32-63-972³; v nadaljevanju obvestilo).

ESMA v svojem obvestilu med drugim poziva poslovodstva, administrativne in nadzorne organe, vključno z revizijskimi komisijami izdajateljev, ter kjer je ustrezno, njihovimi revizorji, v okviru njihovih različnih pristojnosti v procesu priprave periodičnih finančnih informacij, da ustrezno upoštevajo priporočila iz tega dokumenta pri pripravi medletnih finančnih poročil z namenom zagotovitve primerljivih, relevantnih in zanesljivih informacij in primerne ravni razkritij in transparentnosti udeležencem trga. **Glede na zahtevnost trenutnih okoliščin se tako poziva revizijske komisije⁴, da okrepijo svojo nadzorno vlogo, ki je ključna za zagotovitev kvalitetnih polletnih finančnih poročil.**

ESMA v svojem obvestilu nadalje ugotavlja, da bodo določeni izdajatelji razmišljali o zamiku objave svojih polletnih finančnih poročil⁵. V zvezi s tem izpostavlja, da mora biti ključni dejavnik pri tej presoji cilj zagotovitve pravočasnih, relevantnih in zanesljivih informacij, brez nepotrebnega prelaganja objave medletnih informacij.

Polletno računovodsko poročilo

Obseg razkritih informacij v polletnih računovodskih poročilih mora biti sorazmeren z namenom posodobitve zadnjih popolnih letnih računovodskih izkazov, vključno z informacijami o novem delovanju, dogodkih in okoliščinah, ki niso bile zajete v zadnjih popolnih letnih računovodskih izkazih. Pričakuje se, da bo ta posodobitev posebej obširna v prihajajočem polletnem računovodskem poročilu izdajateljev, saj so vplivi izbruha epidemije COVID-19 v prvem polletju 2020 postali razvidni.

Za večino izdajateljev bo izbruh epidemije COVID-19 predvidoma predstavljal bistven dogodek v luči zahtev iz 15. – 15C. členov MRS 34, zato se izdajatelje poziva, da prilagodijo in potencialno razširijo nivo podrobnosti razkritih informacij v polletnem računovodskem poročilu. S tem v zvezi se poudarja, da 17. in 31. člen MRS 1⁶ zahtevata dodatna razkritja k tistim iz posameznih standardov, torej tudi preko minimalnih zahtev iz MRS 34, kadar je potrebno, da bi uporabniki razumeli učinek posameznih transakcij, drugih dogodkov in določenih razmer na finančni položaj in finančne rezultate podjetja. Na tej osnovi bodo določena razkritja, ki so zahtevana na podlagi posameznih standardov za popolne letne računovodske izkaze, potrebna za zagotovitev relevantnih informacij glede posledic izbruha epidemije COVID-19 v zgoščenih polletnih računovodskih izkazih.

³ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-972_public_statement_on_half-yearly_financial_reports_in_relation_to_covid-19.pdf

⁴ ZGD-1 v 280. členu opredeljuje naloge revizijske komisije, kjer med drugim določa, da le ta spremlja postopek računovodskega poročanja ter pripravlja priporočila in predloge za zagotovitev njegove celovitosti in nadzoruje neoporečnost finančnih informacij, ki jih daje družba.

⁵ Odlogu glede na običajen čas objave polletnih finančnih poročil in seveda ne pozneje kot v treh mesecih po koncu prvih šest mesecev poslovnega leta

⁶ Mednarodni računovodski standard 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov

Ena glavnih posledic trenutne situacije je tudi razpoložljivost različnih ukrepov pomoči in olajšav, za pridobitev katerih morajo izdajatelji zadostiti določenim pogojem. Zato se priporoča, da izdajatelji zagotovijo transparentnost v zvezi z uporabo takih ukrepov tako, da zagotovijo informacije o zahtevah za upravičenost, pogojih in posledicah, kot tudi o ocenah v zvezi s temi. Izdajatelje se spodbuja, da v skladu z zahtevami 15C. člena MRS 34 upoštevajo relevantne zahteve po razkritjih iz posameznih standardov, v skladu s katerimi so učinki teh ukrepov tudi računovodsko obravnavani.

16A.(d) člen MRS 34 zahteva razkritje narave in zneska sprememb ocen zneskov, o katerih se je poročalo v prejšnjih medletnih obdobjih tekočega poslovnega leta, ali sprememb ocen zneskov, o katerih je poročalo v prejšnjih poslovnih letih.

Pričakuje se, da bodo izdajatelji, ki so najbolj prizadeti zaradi okoliščin izbruha epidemije COVID-19, v polletnih računovodskih poročilih zagotovili razkritja v zvezi z ocenjevanjem glede predpostavke delujočega podjetja in povezanimi bistvenimi negotovostmi.

Izbruh epidemije COVID-19⁷ je lahko sprožil tudi tveganja, ki so bila v celoti ali deloma nepomembna pri zadnjem letnem poročanju. Izdajatelje se zato opominja na pomembnost zagotovitve razkritij teh tveganj in na ustrezno upoštevanje zahtev MSRP 7⁸, predvsem v zvezi z izpostavljenostjo kreditnemu tveganju, tveganju plačilne sposobnosti in drugim finančnim tveganjem ter povezanimi analizami občutljivosti, z namenom zagotovitve potrebnih posodobitev informacij predstavljenim v zadnjih letnih računovodskih izkazih.

9. in 12. člen MRS 36⁹ zahtevata, da mora podjetje oceniti, ali obstaja kako znamenje, da utegne biti sredstvo oslajeno na osnovi zunanjih in notranjih virov informacij. Zato prevladuje mnenje, da bi moral izbruh epidemije COVID-19 najverjetneje predstavljati trdno podlago za opredelitev, da se je sprožil eden ali več indikatorjev oslajenosti iz MRS 36. Izdajatelje se zato opominja na pomembnost posodobitve razkritij v zvezi z uporabljenimi bistvenimi presojami in predpostavkami ter analizami občutljivosti (na primer z razširitvijo obsega razumno mogočih sprememb v ključnih predpostavkah), kot je zahtevano na podlagi 122. in 125. členov MRS 1 ter 134.(d) in 134.(f) členov MRS 36, saj se pričakuje, da bodo te posodobitve bistvene za razumevanje sprememb v finančnem položaju in finančni uspešnosti izdajateljev glede na zadnje letno poročanje.

Izdajateljem se še priporoča, da razkritja v zvezi s pomembnimi vplivi izbruha epidemije COVID-19 na računovodske izkaze (tudi z kvantitativnimi razkritji), zagotovijo kot celovito pojasnilo v pojasnilih k računovodskim izkazom.

MSRP 9¹⁰

IOSCO¹¹ v svojem javnem obvestilu *IOSCO Statement on Application of Accounting Standards during the COVID-19 Outbreak*¹² z dne 3. 4. 2020 poudarja, da so v odzivu na posledice izbruha epidemije COVID-19 številne države, javni organi in pristojni regulatorji uvedli začasne ukrepe, namenjene finančnim institucijam, podjetjem in gospodinjstvom, ki so prispevali k povečanju začasne likvidnosti, podaljšanju oziroma odlogu plačila dolgov ter številne druge ukrepe. Izdajatelji morajo obravnavati tudi pozitivne učinke takšnih ukrepov na kreditno

⁷ Dogodki in transakcije, ki sprožijo razkritje takšnih tveganj, so lahko med drugim reprogramiranje dolgov, novi finančni dogovori in kršitve pogojev posojilne pogodbe.

⁸ Mednarodni standard računovodskega poročanja 7 – Finančni instrumenti: razkritja

⁹ Mednarodni računovodski standard 36 – Oslabitev sredstev

¹⁰ Mednarodni standard računovodskega poročanja 9 – Finančni instrumenti

¹¹ International Organization of Securities Commissions

¹² <https://www.iosco.org/news/pdf/IOSCONEWS561.pdf>

tveganje v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva in uporabo v prihodnost usmerjenih informacij, kot so dolgoročne ekonomske napovedi, na osnovi najboljših razpoložljivih podatkov. Izdajatelji morajo oceniti vpliv omenjenih začasnih ukrepov in ekonomske napovedi pri presojanju ali je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja (ti. SICR). Trenutne okoliščine imajo lahko začasen učinek na likvidnost posojiljemalcev ali pa vplivajo na kreditno tveganje v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva in s tem na oceno SICR in merjenje pričakovanih kreditnih izgub.

ESMA je 25. 3. 2020 objavila javno izjavo *Public Statement: Accounting implications of the COVID-19 outbreak on the calculation of expected credit losses in accordance with IFRS 9*¹³ v zvezi z uporabo MSRP 9 – Finančni instrumenti v okoliščinah izbruha epidemije COVID-19. Javna izjava predvsem naslavlja računovodske posledice ukrepov, ki so jih sprejele ali jih še nameravajo sprejeti države članice in Evropska unija, kot odgovor na negativen sistemski, ekonomski učinek izbruha epidemije COVID-19. Poleg tega ta javna izjava naslavlja tudi ukrepe (kot na primer nova pogajanja, podaljšanje zapadlosti dolgov, reprogramiranje denarnih tokov, ki imajo lahko tudi učinek na neto sedanjo vrednost teh denarnih tokov), ki so jih na individualni osnovi sprejeli posojilodajalci v okoliščinah izbruha epidemije COVID-19.

V zvezi z ocenjevanjem sprememb pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev, ki (ne) povzročijo odprave pripoznanja finančnih sredstev v skladu z MSRP 9, ESMA meni, da kadar ukrepi zagotavljajo začasno olajšavo posojiljemalcem, ki so prizadeti zaradi okoliščin izbruha epidemije COVID-19, in neto ekonomska vrednost posojila ni bistveno prizadeta, ni verjetno, da bi se sprememba pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev štela kot bistvena. Poudarja pa se potrebo po razkritju računovodskih usmeritev glede tega, kdaj se spremembe pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev štejejo kot bistvene, in presojo, ki imajo bistven vpliv na pripoznanje zneskov v računovodskih izkazih.

Nadalje se v zvezi z znatnim povečanjem kreditnega tveganja ugotavlja, da sprejeti ukrepi v okoliščinah izbruha epidemije COVID-19, ki dovoljujejo, zahtevajo ali omogočajo začasno prekinitev ali odlog plačil finančnih obveznosti, ne smejo biti obravnavani avtomatično kot neposreden razlog za oceno, da je v zvezi s posojili prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. V zvezi z ovrgljivo predpostavko v primeru zaostankov s plačili, daljših od 30 dni, iz B5.5.19 člena MSRP 9, se izdajatelje opominja, da je potrebno pazljivo presojati, ali specifične okoliščine, povezane z izbruhom epidemije COVID-19 in povezanimi začasnimi ukrepi, v posameznih okoliščinah predstavljajo zadostno utemeljitev za ovržbo te predpostavke in razkritje presoje v zvezi s tem.

V zvezi z merjenjem pričakovanih kreditnih izgub se pričakuje, da bodo izdajatelji pri pripravi napovedi presojali tudi naravo ekonomskega šoka (tj. ali je učinek izbruha epidemije COVID-19 kratkoročne narave ali ne) in učinek oziroma vpliv gospodarskih ukrepov pomoči in olajšav na oceno kreditnega tveganja v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva, ki vključuje, odvisno od zapadlosti sredstva, dolgoročneje napovedi.

V zvezi z državnimi jamstvi za dolgove obstaja mnenje, da ocena, ali se lahko jamstva upoštevajo kot sestavni del pogodbenih pogojev finančnega sredstva, lahko vključuje presojo. Poudarja se pomembnost razkritja takšne presoje.

Tudi dokument Fundacije MSRP¹⁴ *IFRS 9 and COVID-19*¹⁵ podaja pričakovanja glede ustrezne obravnave posameznih vprašanj v skladu z MSRP 9 ter poudarja, da lahko v trenutnih

¹³ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-951_statement_on_ifrs_9_implications_of_covid-19_related_support_measures.pdf

¹⁴ IFRS Foundation

¹⁵ <https://www.ifrs.org/news-and-events/2020/03/application-of-ifrs-9-in-the-light-of-the-coronavirus-uncertainty/>

zahtevnih okoliščinah standard MSRP 9 in pripadajoča razkritja zagotovijo vso potrebno transparentnost uporabnikom računovodskih izkazov.

MSRP 16¹⁶

IASB¹⁷ je 28. 5. 2020 izdal spremembe k MSRP 16 (COVID-19-Related Rent Concessions Amendment to IFRS 16¹⁸), ki bodo najemodajalcem olajšale računovodsko obravnavo določenih ukrepov zaradi izbruha COVID-19, kot na primer začasno znižanje najemnin in odobritev odloga plačevanja najemnin. Spremembe se ne nanašajo na najemodajalce.

Sprememba standarda omogoča izvzetje od zahteve, da bi morali najemodajalci v zvezi z ukrepi (kot na primer začasno znižanje najemnin in odobritev odloga plačevanja najemnin), ki so neposredna posledica izbruha COVID-19, ocenjevati za vsako posamezno najemno pogodbo ali pomenijo spremembo najema ali ne in dovoljujejo najemodajalcem, da računovodsko obravnavajo ukrepe v zvezi z najemnina kot da ne gre za spremembe najemov. Uporablja se za ukrepe, ki so neposredna posledica izbruha COVID-19 in zmanjšujejo najemnine, ki zapadejo v plačilo na ali pred 30. 6. 2021.

Če najemodajalec uporabi to praktično rešitev, mora zagotoviti zahtevana razkritja.

Sprememba stopi v veljavo z 1. 6. 2020, vendar jo lahko najemodajalci uporabijo takoj. Sprejetje s strani Evropske unije naj bi sledilo. Izdajateljem priporočamo, da so pozorni na postopek sprejemanja sprememb k MSRP 16.

Ostali MRS in MSRP

Poleg že izpostavljenih računovodskih področij in standardov v Agenciji izdajatelje opozarjamo še na zahteve drugih standardov, ki so lahko relevantne v trenutnih okoliščinah epidemije COVID-19 pri pripravi polletnih računovodskih poročil. Predvsem izpostavljamo zahteve MRS 12¹⁹ v zvezi s priznavanjem odloženih terjatev za davek, merjenje poštene vrednosti v skladu z MSRP 13²⁰, rezervacije in kočljive pogodbe v skladu z MRS 37²¹, ugotavljanjem nadomestljive vrednosti zalog v skladu z MRS 2²², variabilna nadomestila v skladu z MSRP 15²³ ter obravnavo obveznosti iz zavarovalnih pogodb.

Polletno poslovno poročilo

ESMA v svojem javnem obvestilu z dne 20. 5. 2020 izdajateljem priporoča, da v svojem polletnem poslovnem poročilu zagotovijo podrobne in relevantne informacije v zvezi z a) vplivom epidemije COVID-19 na strategijo in cilje, poslovanje, finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja/skupine, b) vzpostavljenimi ukrepi za blažitev in odpravo vplivov izbruha epidemije COVID-19 na poslovanje in uspešnost ter stanje oziroma napredek teh ukrepov in c) kjer je potrebno, pričakovanimi prihodnjimi učinki izbruha epidemije COVID-19 na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove, povezanih tveganj in načrtovane ukrepe za blažitev in odpravo pričakovanih prihodnjih vplivov in tveganj ter opredeljenimi negotovostmi.

¹⁶ Mednarodni standard računovodskega poročanja 16 – Najemi

¹⁷ The International Accounting Standards Board

¹⁸ <https://cdn.ifrs.org/-/media/project/ifrs-16-covid-19/covid-19-related-rent-concessions-amendment-to-ifrs-16.pdf?la=en>

¹⁹ Mednarodni računovodski standard 12 – Davek iz dobička

²⁰ Mednarodni standard računovodskega poročanja 13 – Merjenje poštene vrednosti

²¹ Mednarodni računovodski standard 37 – Rezervacije, pogoje obveznosti in pogoja sredstva

²² Mednarodni računovodski standard 2 – Zaloge

²³ Mednarodni standard računovodskega poročanja 15 – Prihodki iz pogodb s kupci

III. ALTERNATIVNA MERILA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

V Agenciji smo pri nadzoru nad polletnimi poročili za prvo polletje 2019 ponovno pregledali ustreznost razkritij kazalnikov alternativnih meril uspešnosti poslovanja (v nadaljevanju kazalniki APM), ki jih javne družbe lahko vključijo v svoje polletno poročilo.

Pri tem smo ugotovili, da družbe še vedno premalo pozornosti posvečajo ustrezni predstavitvi kazalnikov APM, da torej v zadostni meri še vedno ne poznajo oziroma ne sledijo [Smernicam APM](#)²⁴. Prav tako smo zaznali da so pomanjkljivosti v polletnih poročilih za prvo polletje leta 2019 zelo podobne tistim iz nadzora letnih poročilih za leto 2018, ki smo jih že navedli v [okrožnici 18. decembra 2019](#), na strani 13. Zaradi tega javne družbe opominjamo na nujnost seznanitve z zahtevami omenjenih smernic ter predvsem na nujnost njihove dosledne uporabe, v Agenciji pa bomo dosledno nadzirali s tem povezana razkritja.

V zgoraj omenjeni okrožnici smo v Agenciji napovedali [študijo ESMA](#) o uporabi kazalnikov APM, ki jo je ESMA objavila 20. decembra 2019 (študija je bila izvedena na vzorcu 123 evropskih izdajateljev). V njej ESMA izdajatelje spodbuja k izboljšanju preglednosti v zvezi s kazalniki APM, študijo pa priporoča v branje tako izdajateljem kot tudi njihovim revizorjem. Dodajamo, da po naši oceni študija na pregleden način izpostavlja glavne sklope "težav" glede razumevanja zahtev smernic APM pri razkritjih kazalnikov APM, zaradi česar tudi izpostavljamo koristnost dokumenta, saj ta podaja številna dodatna pojasnila, povezana z razkritji APM, pri čemer so pojasnila podkrepljena s praktičnimi primeri. Študija podaja zaključek, da je posebno pozornost potrebno nameniti prepoznavi vseh uporabljenih kazalnikov APM ter načelom predstavitve, uskladitve in razlage. Zaradi velikega števila razkritih (uporabljenih) kazalnikov APM, se na podlagi izsledkov študije izdajateljem svetuje, da ponovno ocenijo uporabnost vseh prikazanih kazalnikov APM v poročilih. To je še posebej pomembno, če izdajatelj ne more zagotoviti pojasnil za posamezne kazalnike APM.

Ob upoštevanju ugotovitev iz naših preteklih nadzornih aktivnosti ter ob izsledkih zgoraj omenjene študije, v Agenciji zgolj primeroma navajamo nekatere nedoslednosti, ki smo jih zaznali na omenjenem področju:

- 1) Izdajatelji morajo jasno in razumljivo razkriti opredelitve vseh uporabljenih kazalnikov APM, vključno s tistimi, ki jih izdajatelj splošno pozna ali jih že nekaj let uporablja (vključno s kazalniki, ki se pogosto uporabljajo, kot so npr.: EBITDA ali EBIT), tako da se zagotovi njegovo jasno razumevanje in način njegovega izračuna.
- 2) Razlaga oziroma pojasnila kazalnikov APM mora biti specifična za družbo in mora odražati razlog izdajatelja za uporabo kazalnika APM oziroma razlog zakaj bi vlagatelj uporabil kazalnik APM.
- 3) Izdajatelji naj ponovno preučijo uporabo kazalnikov APM, kadar:
 - so kazalniki APM vključeni v poslovno poročilo, vendar v pojasnilih niso uporabljeni za opis uspešnosti izdajatelja;
 - je prikazanih veliko število kazalnikov APM ali je prikazanih več kazalnikov APM podobne narave; ali
 - izdajatelji ne morejo predložiti posebnih pojasnil glede tega, kako in zakaj je določen kazalnik APM koristen za vlagatelje ali za postopek odločanja.
- 4) Kljub temu, da smernice APM tega ne zahtevajo, v Agenciji priporočamo izdajateljem, da vse kazalnike APM objavijo na zbirnem mestu dokumenta (npr. letnega poročila, prospekta ipd.), saj s tem olajšajo vlagateljem dostop do tovrstnih informacij (oziroma izboljšajo njihovo preglednost) ter tako izboljšajo komunikacijo z vlagatelji. Predvsem

²⁴ Te se v Republiki Sloveniji uporabljajo na podlagi 6. točke prvega odstavka 3. člena [Sklepa o uporabi smernic in priporočil Evropskega organa za vrednostne papirje in trge ESMA](#) (Uradni list RS št. 11/17, 22/17, 31/17, 68/18, 83/18 in 46/19)

pa to priporočamo izdajateljem, ki razkrijejo večje število kazalnikov APM, kateri se sicer nahajajo na številnih, različnih mestih posameznega dokumenta.

ESMA je 17. aprila 2020 dopolnila dokument »[Questions and answers ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures](#)« z novim vprašanjem ter pripadajočim odgovorom št. 18. To zadeva dilemo, kako naj izdajatelji pri uporabi kazalnikov APM v razmerah COVID-19 upoštevajo smernice APM.

Celoten odgovor na vprašanje (št. 18) si lahko preberete v zgoraj dostopnem dokumentu, mi pa v nadaljevanju zgolj na kratko povzemamo njegovo vsebino.

Odločitev ali bo družba vpliv pandemije COVID-19 na poslovanje družbe prikazovala s pomočjo novih kazalnikov APM ali prilagodila obstoječe kazalnike, je odločitev vsake družbe, vendar pa mora pri tem družba dosledno spoštovati smernice APM ter zagotoviti, da predstavitev zagotavlja resničen in pošten prikaz razvoja in poslovanja ter stanja izdajatelja.

ESMA ugotavlja, da ni primerno vključevati novih ali prilagajati obstoječih APM, kadar imajo posledice izbruha epidemije COVID-19 prevladujoč vpliv na finančni položaj, finančno uspešnost in/ali denarne tokove izdajatelja, kajti takšni novi ali prilagojeni APM morda ne zagotavljajo zanesljivih in bolj uporabnih informacij oziroma bi lahko le te bile celo zavajajoče.

ESMA v nadaljevanju odgovora izdajateljem priporoča, naj raje, kot da prilagajajo obstoječe kazalnike APM oz. naj raje, kot da uporabljajo nove, namesto tega, izboljšajo razkritja ter vključijo pojasnila kako je oziroma kako pandemija COVID-19 vpliva na delovanje in uspešnost družbe, s katerimi negotovostmi se družba srečuje in kakšni so njeni nadaljnji ukrepi. Pri pojasnilih, kako so posebne okoliščine vplivale na predpostavke in ocene, pa se družba lahko naveže na kazalnike APM in pojasni kakšen vpliv bodo imele nove okoliščine na kazalnike APM (izgube zaradi oslabitve, pričakovana zmanjšanja najemnin ali prejete donacije).

IV. DIREKTIVA O NEFINANČNEM POROČANJU

Kot je znano je bil v preteklih letih večji poudarek v okviru letnih poročil namenjen tudi razkritjem, s tem povezano pa tudi nadzoru, glede nefinančnega poslovanja javnih družb, ki izpolnjujejo kriterij iz 12. odstavka 56. člena [ZGD-1](#). V Agenciji smo vam v zvezi s tem podrobnejše napotke zapisali že v več okrožnicah.

Po nekaj letih, od kar morate, med drugim velike javne družbe z več kot 500 zaposlenimi, v okviru svojih letnih poročil²⁵ razkriti predpisane nefinančne informacije, tokrat omenjamo, da v letošnjem letu pod okriljem Evropske komisije, med drugim tudi v sklopu nove evropske okoljske politike (European Green Deal), poteka iniciativa, ki naj bi zagotovila bolj kakovostna ter bolj poenotena razkritja nefinančnih informacij v evropskem gospodarskem prostoru. Uporabniki informacij, v glavnem investitorji ter civilne organizacije, namreč zahtevajo več bolj kakovostnih informacij družb o okoljskih, socialnih, kadrovskih ter drugih vsebinah s sklopa nefinančnega poročanja. Evropska komisija se je zavezala k reviziji NFRD v letu 2020, s čimer namerava zasledovati tudi interes po krepitvi pogojev za t. i. trajnostne naložbe. Preko ESMA smo v javni razpravi glede revizije NFRD podale svoje skupno stališče (odziv)²⁶ tudi nadzorne institucije s področja trga vrednostnih papirjev. Podana je bila podpora reviziji NFRD ter med drugim tudi predlog za standardizacijo nefinančnega poročanja.

²⁵ Prvič so omenjene zahteve po razkritjih vključevala letna poročila za poslovno leto 2017

²⁶ V zvezi s tem se predvideva objava dokumenta z naslovom Response to public consultation (Esma response to teh European commission consultation on the review of the NFRD) na uradni spletni strani ESMA, in sicer predvidoma v drugem tednu junija 2020.

Z novostmi s področja obveznosti nefinančnega poročanja vas bomo v Agenciji obveščali tudi v prihodnje.

V. ESEF

Glede področja prehoda na poročanje letnih poročil v enotni elektronski obliki (ESEF format) poudarjamo, da ESMA praviloma v poletnih mesecih vsako leto objavlja posodobljen *ESEF Reporting Manual* (priročnik)²⁷, ki je v zvezi z implementacijo omenjenega področja, v pomoč tako izdajateljem kot tudi izvajalcem IT storitev. Tako je načrtovano tudi v letošnjem letu, kar pomeni, da boste do posodobljenega dokumenta priročnika lahko dostopali preko uradne spletne strani [ESMA](#), dokument pa bomo objavili tudi mi na svoji spletni strani, t. j. v okviru razdelka [Poročanje javnih družb v enotni elektronski obliki - ESEF](#). Pri tem zgolj kot informacijo omenjamo, da bo vanj predvidoma vključen nasvet upravljalcem sistemov za centralno shranjevanje nadzorovanih informacij, da preverijo ustreznost omejitev, katere je, glede na velikost dokumentov, posamezni nacionalni sistem sposoben sprejemati (v izogib situacijam, da zelo obsežnih letnih poročil zaradi same velikosti ne bi mogli odložiti v sistem hrambe), pojasnilo glede objav letnih poročil v ESEF formatu, kadar javna družba letno poročilo pripravlja/objavlja v več jezikih, predlog poenotenega poimenovanja objavljenega oz. oddanega poročevalskega paketa (letnega poročila), kakor tudi razširitvene taksonomije, idr.

Lepo vas pozdravljamo.

Pripravili:
Tanja Lovka, mag.
Bogdan Novak
Tanja Gorše
Nataša Čop, mag.

Agencija za trg vrednostnih papirjev
mag. Miloš Čas
direktor

²⁷ Zadnji je bil objavljen 19. 7. 2019 in je dostopen [tukaj](#).